

การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

**The Development of Learning Management Competencies in the 21st
Century Promoting Model of Teachers Under the Office Non - Formal
and Informal Education in the Northeast of Thailand**

ชานันญ์ สุตโต,

พรเทพ เสถียรนพเก้า และ วัลนิกา ฉลากบาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Chananun sudto,

Pornthep Steannoppakao and Wannika Chalabang

Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Chananun0819725599@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู และ 2) ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โดยการศึกษาเอกสารงานวิจัย การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คนและการประเมินรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน และระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โดยสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. จำนวน 419 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 1.00 ค่าอำนาจจำแนก 0.24-0.63 และความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ปัจจัยสนับสนุนการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู มี 5 ด้าน 2)

* วันที่รับบทความ : 26 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 14 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 15 มิถุนายน 2566

Received: May 26 2023; Revised: June 14 2023; Accepted: June 15 2023

ขอบข่ายสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู มี 6 ด้าน 3) กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา มี 5 ชั้น และ 4) ผลที่เกิดจากการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู มี 2 ด้าน

2. รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: : รูปแบบ; สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21; กศน.

Abstracts

This research study to 1) Develop a model for empowerment of enhancing learning management competency in the 21st century of teachers, 2) Examine the suitability and feasibility of the model for enhancing learning management competency in the 21st century. 21 of teachers in educational institutions under The Office of Non-formal and Informal Education in The Northeast of Thailand. The research was divided into 2 phases, namely Phase 1: the development of a model for enhancing the competency of learning management in the 21st century for teachers. by studying documents, research, interviewing 5 experts and evaluating the model by 9 experts and Phase 2: examining the suitability and feasibility of the model for enhancing the competency of learning management in the 21st century of teachers by asking opinions of 419 administrators. The tools used for data collection were structured interviews form and 5 rating scale questionnaire that had content validity at 1.00, the discriminant power was 0.24-0.63, and the reliability was 0.82. Quantitative data was analyzed using content analysis. The findings of this study were as follows:

1. A model for enhancing the competency of learning management in the 21st century of teachers under the Office of Non-formal Education and Informal Education in the Northeast has 4 components: 1) Factors supporting the enhancement of learning management competency in the 21st century of teachers which consisted of 5 aspects. 2) Management competency scope of Teachers had 6 aspects. 3) The process of enhancing the competency of learning management in the 21st century of teachers had 5 steps and 4) Results from building. 3. The competency of learning management in the 21st century of teachers consisted of 2 aspects.

2. The model for enhancing the competency of learning management in the 21st century of teachers under the Office of Non-formal and Informal Education in the Northeast had an appropriate and feasible in an overall at the highest level

Keywords: Model; Learning Management Competencies in the 21st Century; Office the Non-formal and Informal Education

บทนำ

ครูสังกัดสำนักงานการศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีบทบาทแตกต่างจากครูในระบบโรงเรียน กล่าวคือ ไม่ได้เป็นผู้สอนเนื้อหาวิชาความรู้แต่เพียงอย่างเดียวแต่จะต้องเป็นผู้สอนวิชาการที่แสวงหาความรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้งและเป็นผู้กำหนดองค์ความรู้ เป็นผู้เบิกทางและนำไปสู่การเรียนรู้ เป็นผู้กระตุ้นและจุดไฟแห่งความใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้กับผู้เรียน และเป็นที่พึ่งในการปรึกษาแนะนำให้ผู้เรียนได้รู้จักแก้ไขปัญหาด้วยตนเองโดยจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนดไว้ ได้แก่ 1) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 2) การจัดการศึกษาทักษะอาชีพ 3) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิต 4) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน 5) การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 6) การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยและอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล และครูสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนจะต้องดำเนินการจัดกระบวนการเรียนการสอนประจำ กศน.ตำบลและศูนย์การเรียนรู้ชุมชนทุกตำบล โดยปฏิบัติงานวันละไม่น้อยกว่า 8 ชั่วโมง สัปดาห์ไม่น้อยกว่า 5 วัน (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย : กศน., 2552 : 39) ในปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย คือ มีประมาณร้อยละ 10 ถึง 20 เท่านั้นที่จบสาขาครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ครู 1 คน ต้องรับผิดชอบนักศึกษาประมาณ 60 - 80 คน ซึ่งนักศึกษาที่รับผิดชอบมีความแตกต่างทางด้านอายุ เชื้อชาติ ศาสนา เพศ และวัย ครูบางคนต้องสอนหรือจัดการเรียนรู้ทั้งสามระดับ คือ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และต้องสอนเกือบทุกวิชาตามหลักสูตร 2 ปี นอกจากนั้นยังต้องรับผิดชอบงานอื่น ๆ ในสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย เช่น งานธุรการ งานการเงิน งานพัสดุ งานแผนและนโยบาย และอื่น ๆ อีกทั้งยังต้องออกพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานอื่นตามนโยบายของรัฐด้วย ปัจจัยความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา สังกัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย คือ ความสามารถของครูด้านศาสตร์การสอน และการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 (สำนักงาน กศน., 2552 : 50)

การพัฒนาสมรรถนะของครูจึงมีความสำคัญเพราะจะทำให้ครูมีทักษะในการจัดการเรียนรู้เป็นตัวอย่างผลักดันให้บุคคลสามารถสร้างผลการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบให้สูงกว่าหรือเหนือกว่าเกณฑ์/ เป้าหมายที่กำหนดไว้ (McClelland, 1970 : 1-14) จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสองระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2558 พบว่า มาตรฐานที่ 2 การจัดการศึกษาของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของครูบรรลุเป้าหมายจึงมีความจำเป็นที่ครูต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2562 อันเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาของไทยที่ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 (Stem and Kemp, 2004 : 16)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผลการวิจัยจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเป้าหมาย

ระยะที่ 1 กลุ่มเป้าหมายการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ จำนวน 5 คน ได้แก่ อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญประเมินร่างรูปแบบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ จำนวน 9 คน ได้แก่ อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จำนวน 7 คน โดยการจัดประชุมผ่านระบบวิดีโอคอล เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย

ระยะที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย

1. ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2565 รวมทั้งสิ้น 20 จังหวัด ประกอบด้วย ผู้บริหารศูนย์การการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จำนวน 322 คน และครู กศน. ตำบล

ละ 2 คน ได้แก่ ครูประจำ กศน.ตำบล (ครู กศน.ตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนหรือศรช.) จำนวน 5,346 คน รวมทั้งสิ้น 5,668 คน (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2565 : 24 - 26)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ร้อยละ 54 ซึ่งเท่ากับ 419 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา กศน.จำนวน 106 คน และครู กศน. (ครูตำบล ครูอาสาและครู ศรช.) จำนวน 313 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบกึ่งมีโครงสร้าง

2. แบบประเมินร่างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและความเป็นได้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือราชการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อนำไปเก็บรวบรวมกับกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

3. แบบประเมินร่างรูปแบบเกี่ยวกับรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและความเป็นได้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

4. แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามทางไปรษณีย์และรับกลับคืนมาทางไปรษณีย์ จำนวน 419 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

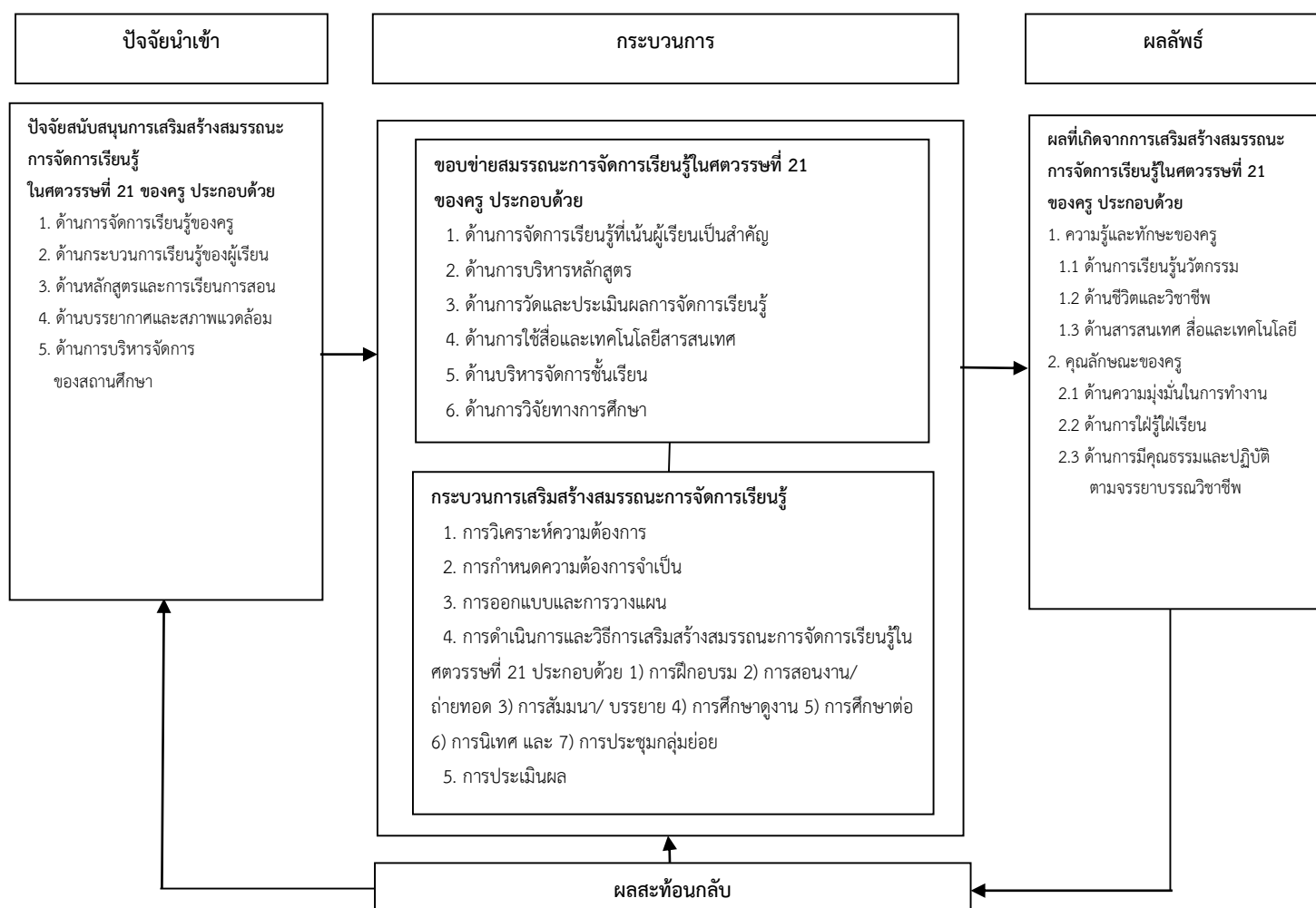
1. แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา โดยการนำมาจัดเรียงเรียงเป็นหมวดหมู่ เรียงลำดับประเด็นต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

2. แบบประเมินร่างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและความเป็นได้ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ได้กรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ประกอบด้วย ปัจจัยสนับสนุนการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ของครู 2) ด้านกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน 4) ด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อม และ 5) ด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา ขอบข่ายของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ด้านการบริหารหลักสูตร 3) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ 5) ด้านบริหารจัดการชั้นเรียน และ 6) ด้านการวิจัยทางการศึกษา กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ความต้องการ 2) การกำหนดความต้องการจำเป็น 3) การออกแบบและการวางแผน 4) การดำเนินการ ซึ่งมีวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การฝึกอบรม การสอนงาน/ ถ่ายทอด การสัมมนา/ บรรยาย การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อ การนิเทศ และการประชุมกลุ่มย่อย และ 5) การประเมินผล และผลที่เกิดจากการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ได้แก่ ความรู้และทักษะของครู ได้แก่ 1) ด้านการเรียนรู้วัฒนธรรม 2) ด้านชีวิตและวิชาชีพ และ 3) ด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และ คุณลักษณะของครู ได้แก่ 1) ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน 2) ด้านการใฝ่รู้ใฝ่เรียน และ 3) ด้านการมีคุณธรรมและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ
2. ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู พบว่า มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

1. รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า มี 4 องค์ประกอบ 1) ปัจจัยสนับสนุนการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา มี 5 ด้าน 2) ขอบข่ายสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา มี 6 ด้าน 3) กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา มี 5 ขั้นตอน และ 4) ผลที่เกิดจากการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา มี 2 ด้าน ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากสมรรถนะของครู เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างโดดเด่นกว่าบุคคลอื่น สามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานทำให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ได้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นผลมาจากครูมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ทักษะ ประสพการณ์ มโนทัศน์ วิสัยทัศน์ จินตนาการ หลักการคิด และใช้วิธีการที่เหมาะสม ซึ่งฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี (2560 : 168-186) ได้ให้ความสำคัญของสมรรถนะ ไว้ดังนี้ 1) เป็นการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานหรือการพัฒนาบุคคลให้ตรงกับความต้องการ

ต้องการขององค์กร 2) ช่วยตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาได้ชัดเจนขึ้น 3) ครูได้รับการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน 4) ครูมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ขอบข่ายสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ด้านการบริหารหลักสูตร 3) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ 5) ด้านบริหารจัดการชั้นเรียน และ 6) ด้านการวิจัยทางการศึกษา ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการดำเนินงานในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูประกอบด้วย 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ด้านการบริหารหลักสูตร 3) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ 5) ด้านบริหารจัดการชั้นเรียน และ 6) ด้านการวิจัยทางการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของธนาพล บัวคำโคตร (2563 : 89-103) ; กระทรวงศึกษาธิการ (2563 : 74) ; วนิดา ภูขำนิ (2564 : 85) ได้ศึกษาขอบข่ายสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา มี 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ด้านการบริหารหลักสูตร 3) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ 5) ด้านบริหารจัดการชั้นเรียน และ 6) ด้านการวิจัยทางการศึกษา

2. 2. ผลการตรวจสอบรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พัฒนาขึ้น ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากองค์ประกอบของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษาได้มาจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี หลักการ เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การประเมินร่างรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญและมีการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของธมล เกลียวมลทัต (2562 : 566 - 579) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียน พบว่า รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะครูมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากที่สุดทุกด้าน ธนกฤต อึ้งน้อย (2563 : 185) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากที่สุดทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการประเมินด้านปัจจัยสนับสนุนการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู พบว่า มี 5 ปัจจัย อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรทำความเข้าใจในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนของครู โดยการวิเคราะห์หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของผู้เรียนที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากำหนดไว้

1.2 ผลจากการประเมินด้านข้อบ่งชี้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ โดยมีกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ตั้งแต่ การวิเคราะห์ความต้องการ การกำหนดความต้องการจำเป็น การออกแบบและการวางแผน การดำเนินการและวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู มีดังนี้ 1) การฝึกอบรม 2) การสอนงาน/ ถ่ายทอด 3) การสัมมนา/ บรรยาย 4) การศึกษาดูงาน 5) การศึกษาต่อ 6) การนิเทศ และ 7) การประชุมกลุ่มย่อย และ 5) การประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ข้อเสนอแนะว่าวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทั้ง 7 ด้านของครูต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครู

1.3 ผลลัพธ์จากการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ควรมีการจัดทำระบบสารสนเทศในการฝึกอบรม สัมมนาร่วมกันระหว่างกลุ่มบุคลากรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้ครูแลกเปลี่ยนองค์ความรู้แต่ละกลุ่มสาระให้มี ความรู้ ความเข้าใจการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนรวมทั้งความเชื่อมโยงและการบูรณาการ การทำงานร่วมกัน รวมทั้งมีการจัดอบรมครูในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ (2563). *การปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี. (2560). กรอบแนวคิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรในศตวรรษที่ 21. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา* 12 (ฉบับพิเศษ), 168 – 186.
- ชนกฤต อึ้งน้อย. (2563). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธนาพล บัวคำโคตร. (2563). แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*. 7 (8), 89-103.
- ธมล เกสียวกมลทัต. (2562). รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชัยภูมิ. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*. 6 (3), 566 – 579.
- วนิดา ภูขำนิ. (2564). *การพัฒนาสมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 : กรณีโรงเรียนบ้านนาตาลคำข้าว*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พ.ศ. 2554 – 2558 รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบ 2 (พ.ศ. 2549 - 2553). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2551). *แนวทางการดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2552). *แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2561)*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟิก.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2565). *แผนพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสำนักงาน กศน. พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพมหานคร: เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.
- McClelland, D.C. (1970). *Testing for Competence rather than for Intelligence*. *Journal of American Psychologist*, 30, 1-14.
- Stem, and Kemp, K.C. (2004). *Lung Stem Cells in the Epithelium and Vasculature*. New Jersey: Human Press.